

Aan de leden van de vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie
uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag, 22 november 2011
Betreft: reactie wetsvoorstel 30880

Geachte leden van de commissie,

Op 28 november a.s. voert uw commissie een wetgevingsoverleg met de minister van Veiligheid en Justitie over het wetsvoorstel tot vaststelling van een nieuwe Politiewet (30880). Een belangrijk wetsvoorstel waarmee, indien de Staten-Generaal met dit wetsvoorstel instemmen, de invoering van nationale politie een feit wordt.

De politie staat 24 uur per dag met zijn beide benen in de samenleving. Criminaliteit en onveiligheid doen zich voor in elk dorp en in elke stad van Nederland en het is de politie die elke dag in die dorpen en steden actief is. Een stevige democratische verankering van de politie in de lokale samenleving is daarom van groot belang. Dit is de reden waarom van oudsher het gezag over de politie voor wat betreft de handhaving van de openbare orde en voor de hulpverlening belegd is bij de burgemeester die daarover verantwoording aflegt aan de gemeenteraad. Samen met het openbaar ministerie die het gezag heeft voor de strafrechtelijke handhaving en met de politie wordt in de gezagsdriehoek afspraken gemaakt over de aanpak van veiligheidsproblemen en de inzet van de politie. Gezag en beheer zijn daarbij nauw met elkaar verbonden, immers zonder politiesterke kunnen er ook geen prestaties worden gerealiseerd. Bij nationalisatie van het beheer van de politie is het daarom van belang dat het gezag zowel lokaal, regionaal als landelijk invloed heeft op de beheersbesluiten die gevolgen hebben op de sterkte en inzet van de politie. Alleen op deze manier kan aansluiting worden behouden tussen de straks nationaal georganiseerde politie en de lokaal gevoelde veiligheidsproblematiek. Om dit te realiseren zijn er ons inziens nog enkele aanscherpingen dan wel verduidelijkingen van het wetsvoorstel nodig.

Lokaal is de rol van de gezagsdriehoek en de rol van de burgemeester duidelijk in het wetsvoorstel omschreven. De nota naar aanleiding van het verslag geeft goed weer hoe de minister de rol van het gezag en de verhouding tussen minister en gezag in het nieuwe bestel ziet. Echter, nadrukkelijk willen wij er op wijzen dat deze rol alleen goed ingevuld kan worden als het openbaar bestuur ook op regionaal en landelijk niveau een goede positie

heeft. Echter, nadrukkelijk willen wij er op wijzen dat deze rol alleen goed ingevuld kan worden als het openbaar bestuur ook op regionaal en landelijk niveau een goede positie heeft.

Op regionaal niveau besluiten alle burgemeesters en de hoofdofficier van Justitie gezamenlijk over het regionale beleidsplan en de daarin opgenomen sterkteverdeling. Onvoldoende duidelijk in het wetsvoorstel is hoe deze verantwoordelijkheid van het gezag zich verhoudt tot de verantwoordelijkheid van de minister om het formatie- en organisatieplan vast te stellen. Wij zijn van mening dat de regionaal bepaalde sterkteverdeling bepalend moet zijn voor het door de minister vast te stellen formatieplan en niet andersom. Vervolgens zijn wij van mening dat de gezagsdragers moeten bepalen hoeveel districten en basiseenheden er in elke regionale eenheid zijn en of deze congruent zijn met de veiligheidsregio. Immers het gezag kent de lokale situatie het best en kan het best dit soort keuzes maken. Op het moment dat er binnen een regio vervolgens onvoldoende sterkte is om acute problemen aan te pakken dan zal via de bestuurlijke lijn bijstand gevraagd moeten worden. Ons inziens betekent dit dat artikel 56 aangepast moet worden. Een bijstandverzoek moet gericht worden aan de minister en niet aan de korpschef. Het is immers aan de minister om zich in de Tweede Kamer te verantwoorden als er in een regio onvoldoende sterkte is om veiligheidsproblemen aan te pakken.

Op regionaal niveau en landelijk niveau zien wij de toegevoegde waarde van de nieuwe rol van de regioburgemeester. De regioburgemeester coördineert vanuit het belang van het openbaar bestuur het proces van besluitvorming, probeert tegengestelde belangen binnen de regio te verbinden en stuurt op het bereiken van unanimititeit in de besluitvorming binnen de regio. Maar hij kan ook, in het geval van het ontbreken van unanimititeit en ter voorkoming van patstellingen, knopen doorhakken. Deze rol van de regioburgemeester achten wij noodzakelijk om op regionaal en landelijk niveau als volledig bestuurlijk counterpart van het openbaar ministerie op te kunnen treden. Dit is in belang van de veiligheid! Het is immers praktisch niet werkbaar om altijd als openbaar bestuur met alle burgemeesters bij elkaar te komen. Het is daarom noodzakelijk dat de regioburgemeester namens de overige burgemeesters kan spreken. Daarnaast moet de regioburgemeester de mogelijkheid hebben om, bijvoorbeeld op het moment dat er een situatie is dat snel besluiten genomen moeten worden (bijvoorbeeld als bij een grootschalig incident direct extra sterkte nodig is), namens het openbaar bestuur knopen door te hakken. Het heeft onze voorkeur dit juridisch te regelen in de wet. Natuurlijk moet de regioburgemeester daarnaast voor zijn of haar handelen draagvlak organiseren bij de collega burgemeesters in de regio en achteraf verantwoording afleggen aan zijn collega burgemeesters.

Op landelijk niveau bepaalt de minister de landelijke prioriteiten van de politie en neemt beheersbeslissingen. Deze besluiten kunnen grote invloed hebben die doorwerken op lokaal niveau. Immers als de landelijke prioriteiten niet aansluiten bij de lokale behoeften of als de minister zodanige beheersbeslissingen neemt dat dit ten koste gaat van de regionale sterkte dan beperkt dit de ruimte van het lokale gezag.

Om deze reden is het van belang dat het lokale gezag - net als het openbaar ministerie - op landelijk niveau via de regioburgemeesters gehoord wordt door de minister alvorens deze een besluit neemt. Ook hier vragen wij om een aanscherping van de wetstekst.

Tot slot, elke dag zorgen onze politiemensen voor de veiligheid in onze buurten en wijken. Zij doen dat op een manier waar wij de grootste waardering voor hebben. Dit werk moet met voldoende mensen onbelemmerd voortgezet kunnen worden tijdens en na de verbouwing van het huis de politie.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'S' followed by a horizontal line.

B.B. Schneiders

Voorzitter Nederlands Genootschap van Burgemeesters

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'S' with a vertical line through it.

J.J. van Aartsen

Namens de beoogd regioburgemeesters